

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych

REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadano za wiersz pierwszy w tygodniu, lub jego miejsce 1 rub.
 Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz pierwszy lub jego miejsce 60 kop.
 Ogłoszenia na 2-iej stronie za wiersz pierwszy lub jego miejsce 40 kop.
 Reklamy za wiersz pierwszy lub jego miejsce 40 kop.
 Nekrologi za wiersz pierwszy lub jego miejsce na 1-iej stronie 30 k., po takśko 30 k.
 Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
 Ogłoszenia z wyjątkiem miejscowe za wiersz pierwszy lub jego miejsce 18 kop.
 Ogłoszenia z wyjątkiem zamiejscowe za wiersz pierwszy lub jego miejsce 20 kop.
 Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najmniejsza 40 kop.
 Posady i prace 3-krotnie ogłoszenie 20 wyrazów 1 rb.
 Ogłoszenia w niedzielnych Numerze o 25% drożej.
 Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznia	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Zmiana adresu 20 kop. — Za odwołanie do domu 10 kop. miesięcznie.
 Listów telegraficznych lub niedostatecznie opisanych „Kurjer” nie przyjmuje.
 Rękopisów — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i E. Metal i S-ka, Wielka 38, telefon № 886. Po godz. 6-jej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworowska № 8.

Numer pojedynczy 5 kop. Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. Numer pojedynczy 5 kop.

KONIAK SZUSTOWA

W niedzielę dnia 10 czerwca w ogrodzie Botanicznym odbędzie się

Wielka Zabawa z Loterją Fantową „POMOC W PRACY”

(Trudowej Pomocy)

KINEMATOGRAF „BRONISŁAWA” w sali „Lutnia”
 Prospekt 5-to Jerski № 8, telef. 1161. 1445
 Początek: w sobotę i niedzielę o godz. 5%, w poniedziałek o godz. 7-jej.

Nowy program
 Wycieczka po Duman, z natury.
 2-ga seria „Cztery djabły” — dramat w 3-ich częściach, dalszy ciąg pierwszej 1-iej części.
 Ofiara odrąbanego, dram. w 1 cz. — Perle Pressa, komiczny.
 Żona wyszła, komiczny.
 Uroczystości w Moskwie z okazji pobytu Ich Cesarskich Mości (oddzielnie nowo zdjęte).

Biuro Meljoracji Rolnych ORAZ BUDOWY CEGIELNI I FABRYK DRENÓW
 Inżynierowie: **S. Turczynowicz, A. Ponikowski, W. Trojanowski, E. Ostrowski**
 Warszawa—Marszałkowska 108.
 Wilno,—Plac Katedralny № 12 (dom Bohdanowicza).
 Mińsk-Litewski—Hotel Garni, przedstawiciel inżyn. Iwaszkiewicz.
 Kredyt Meljoracyjny Ministerjum Rolnictwa.

SKŁAD WILEŃSKI Towarzystwa Donieckich Hut szklanych
 POLECA na sezon budowlany **SZYBY DO OKIEN.**
 ul. Żawłana 24, róg Trockiej.

Instytut Politechniczny Strelltz
 Wydziały: Budowy maszyn, elektrotechniki, inżynierii wodociągowej, inżynierii dróg, inżynierii żelaznicy, inżynierii mechanicznej, inżynierii elektrycznej, inżynierii chemicznej, inżynierii rolniczej, inżynierii leśniczej, inżynierii górniczej, inżynierii przyrodniczej, inżynierii przyrodniczo-rolniczej, inżynierii przyrodniczo-leśniczej, inżynierii przyrodniczo-górniczej, inżynierii przyrodniczo-rolniczo-leśniczej, inżynierii przyrodniczo-rolniczo-górniczej, inżynierii przyrodniczo-rolniczo-leśniczo-górniczej.

TEATR POLSKI pod dyr. **Br. Oranowskiego.**
 (W ogrodzie po-Bernardyńskim).
 Dzisiaj, w sobotę:
 Pierwszy raz „Cavalleria rusticana” opera w 1 akcie P. Mascagniego.
 „Zaczarowane skrzypce” operetka w 2 akt. Offenbacha.
 Jutro: o 2 pp. „Dzwony kornewilskie”, wiecz. „Cavalleria rusticana” oraz „Zaczarowane skrzypce”.

PIERWSZA pod Wilnem POLSKA CEGIELNIA
 PIEC HOFFMANA.
 Dostarczać można cegły do Wilna i Nowej-Wilki.
 Miejsce: Góry, trakt Ozmiński, telefon właściciela № 140. 38245

OGRÓD BOTANICZNY dyr. I. A. SZUMANA.
 Dzisiaj djabełski wziół odważnego lotnika **Włocha Pięro**, — z wysokości 50 stóp, skrapowanego, głową w dół.
 W. Prawdin. — Anona. — Ensemble Fortuna. — Bioskop.
 Na werandzie od godz. 2-jej pp. **OBIADY**. — Początek zabawy o godz. 6-jej pp. **12 kop. Wejście do ogrodu 12 kop.**

Potrzebne od 29 września MIESZKANIE,
 złożone z 6-ciu pokoi ze wszelkimi wygodami, przy Prospekcje 5-to Jerskiej (do Łukiszek), Nadbrzeżnej, Botanicznej, Siemionowskiej. Szczegółowe oferty wraz z podaniem ceny należy składać w administracji „Kurjera Litewskiego” pod „Mieszkanie 6 pokoi”.

Bardzo pożyteczny produkt z CASCARASAGRADA „CASCARINE C¹²H¹⁰O⁶ LEPRINCE”
 WSKAZANIA: stałe zatwardzenia, choroby wątroby; jako środek antyseptyczny dla organów trawienia; przy zatwardzeniu w okresie ciąży i karmienia; przeciw kamieniom żółciowym. Zażywa się zwykle w pigułkach: 2 pigułki po jedzeniu lub przed udanym się na spoczynek. — Skład główny: 62, rue de la Tour Paris. — Składy w wszystkich aptekach i składach materiałów aptecznych. 35018

O pół miljarda.

W sobotę zdecydować się w Dumie państwowej sprawie, będąca już dość długo przedmiotem walki jawnej i zakulisowych zabiegów, przedmiotem sporów zasadniczych i fachowych. Idzie o wspaniałe wciąż w powietrzu 502 miliony, jakich minister marynarki żąda na odnowienie floty. Nazywa się to oficjalnie „małym programem budowy okrętów”. Ale ów mały program może mieć skutki wielkie. Przedewszystkiem dla kultury rosyjskiej, bo wstrzyma możliwość zwiększenia wkładów, mających ją podźwignąć. A następnie — i dla polityki państwowej. Państwa są bowiem jako ludzie... poki kto w pierze nie obrósi siedzi cicho i zwady nie rad szuka — niech tylko siłę poczuje, już radby dać wa znaki i uwm. a przynaj-

dzi się u nas wszystkich, którzy nie zdradzają się dla nas ze szczególną jakąś sympatią. Prowadzi to do zacięciemianiam sobie pojęć o tem, co się wkłóło nas dzieje i do zapoznania się, z kłótni przedczy później mieć będziemy do czynienia. Jedną z sil takich jest bezwzględnie żręczny i przeczny wódz Związku 17 października. Stanowisko jego w sprawach obrony państwowej do wodzi tego przedewszystkiem. Przywykły do kompromisów w tym jednym względzie kompromisów nika. I czyni to z rozmysłem. Wie on, iż śmiały krytycyzm jest tu konieczny. Wie, iż przedczy później ocenią zostanie, oceniony przynajmniej przez armię, przez społeczeństwo. Jest więc, gdy idzie o siłę zbrojną Rosji, poseł moskiewski — nięgnięty. Jeszcze brzmia w uszach jego opinie o stanie artylerji, gdy o to znów obecnie występuje przeciwko oddaniu pół miljarda w ręce zarządu marynarki. Dla czego? Bo mu nie ufa... Nie jest odosobniony zresztą, podobnie zdaje się myśleć „Nowoje Wremia”, które pisze: „Jeśli zbudują flotę, to zbudują nie taką, jak potrzeba...” I na to ma Rosja dać 502 miliony. Wyrecz się meljoracji kulturalnych, narazić na pokusy wojenne, nadszarzać swe dochody, na które czeka potrzeb tyle. Decyzja jest, oczywiście, w rękach dumskiego centrum. I centrum to ostatecznie kredyt żądany uchwali... Ale wódz jego angażować się w to ośobiście nie pragnie. Nie chce też, by powiedzianem było, iż losy sprawy tak poważnej przeważają stronictwo październikowców. Stąd sam kategorię przeciwko uchwaleniu żądanej sumy występuje, stąd też i jego grupa in corpore za kredytem się nie opowie. To jest robione bardzo mądrze...

A jednak jednocześnie pozostawiono członkom grupy swobodę głosowania. To znówu co innego... To zresztą też konieczność. Bo odmówić żądaniom obecnego gabinetu nie można. Równałoby się to, jak już podałem, obaleniu zapewne dzisiejszego premiera, lub osłabieniu ogromnemu jego stanowiska. Tam „w sferach” nie darowanoby mu „słabości”, nie darowanoby to, iż „nie umie sobie dać rady z parlamentem...” A zaś podobne myśli kolportują usilnie różni reakcyjniści, składają o tem raporty, piszą me-

morjały. Szczegółowitow, lub Durnowo nie są jednak dla centrum Dumy upragnionymi kandydatami do teki prezesa ministrów. Więc torowac im do niej drogi nie należy. Stąd po dłuższym namyśle gotowość do ustępstw. Stąd zgodzenie się nawet kilku październikowców w komisji budżetowej na olbrzymi wydatek. Uchwała tej komisji, to właściwie już uchwała Dumy. Niespodzianek posiedzenie plenarne nie przyniesie zapewne. Pół miljarda, a właściwie 432 miliony (bo 70 milionów postanowiono jednak pozostawić na jesień) jest tak dobrze, jak przeznaczony już na pancerniki, krążowniki, kontrtorpedowce i łodzie podwodne... Za tę cenę świadoma część Dumy państwowej kupuje jednak nie tyle pewności zwycięstw na morzu, ile przynajmniej jaką taką nadzieję, że lada dzień przy zmianie prezesa gabinetu nie rozpała się jeszcze gorsza reakcja.

A zresztą ten i ów uwierzył niewątpliwie p. Sazonowowi. Bowiem okropne rzeczy miał opowiadać ów „optimista” z przed miesiąca. Jak w jego exposé kwietniowym w Izbie była tylko idylla, tak znowu w oświadczeniach czynionych w końcu ubiegłego tygodnia przy drzwiach zamkniętych w komisji wszystko było podobno czarne, jak noc. Tekst mowy jest tajemniczą. Coś nie coś przedostało się jednak do gazet, slychać więc, że z dniem ministra spraw zewnętrznych nawet sojusze obecne Rosji nie są pewne, co gorsza grożą jej jakieś koalicje. Jakże?... Tego jednak nikt nie wie. Obiegają natomiast co raz bardziej niepokojące pogłoski o naciągniętych stosunkach z Turcją... A więc i do większych powikłań niedaleko. Może więc w samej rzeczy ustępliwość komisji budżetowej, gotowej spłynąć milionami na flotę bojową jest odbiciem nastroju istotnie nieco nerwowego. Pogląd, który dzielił podobno z byłym ministrem Giersem cesarz Aleksander III, iż bez zgody Rosji nie się wielkiego w Europie stać nie może — obecnie bankrutował. Przeciwnie, wszyscy prawie są przekonani, że gotowaci jest trzeba do różnych niespodzianek. Zanim jednak zbudują te nowe okręty!... Bo jednak decydująca sprawa, w zasadzie komisja budżetowa wyraziła życzenie, by sumę 500 milionów podzielono na części, które stopniowo w miarę postępu budowy w trybie prawodawczym przez lat 4 Duma uchwałać będzie. Wygląda to tak, że niby przyszła Duma nie jest zobowiązana do niczego. Ale to tylko pozór. Na zasadzie uchwały tegorocznej ministrem marynarki porobi obstalunki, których cofnąć już nie będzie można. Czwarata Duma więc co rok pieniądze na nie dawać będzie musiała. Chyba, że zechce narazić się na rozwijanie... Zaś to mało jest prawdopodobne. Bowiem jednak żywiołów jaskrawo lewicowych i jesień r. 1912 do pałacu Taurydzkiego wprowadzi niewiele. Zaś postępowcy lub kadeci!... Oni są nieprzejednani w tej chwili i w sobotę pewnie srożyć się będą — bowiem wiedzą, że mimo to kredyt na flotę uchwalony zostanie. Gdyby jednak byli większością... Poczucie odpowiedzialności czyni każdego powściągliwszym i ostrożniejszym w czynach. Zaś trzeba, oczywiście, dużo, bardzo dużo odwagi, by mimo wszelkiej wątpliwości pozabawić wielkie państwo możności podjęcia w razie potrzeby walki i na morzu. Wprawdzie bowiem p. Mienszykow twierdzi, że ta walka powinna być tylko obroną, ale — p. Mienszykow nie jest bądź co bądź admirałem. Natomiast nawet Austria buduje na gwałt dreadnoughty. To jest znamienne.

W. B—ski.

Z prasy i życia.

Patryjotyzm młodzieży.

„Głos Warszawski” zamieścił w ostatnich numerach szereg artykułów, poświęconych „patryjotyzmowi młodzieży, a poruszających w pewnej mierze te same sprawy, o których pisze p. Tensam w broszurze „W chwili ciężkiej i trudnej”. Na wstępie autor zaznacza, że nasza młodzież dzisiejsza jest na ogół usposobiona patryjotycznie. Zdaniem autora jednak, w młodzieży przeważa przywiązanie do swej pałtrjotycznej doktryny, nie do żywego narodu. Składa się na to wiele przyczyn:

Bardziej wyraźne źródło widzieć trzeba w niereligijnem lub formalistycznym religijnem — co na jedno wychodzi — wychowaniu dzieci w naszym społeczeństwie w ostatnich jego pokoleniach. Religia, gdy jest żywa, rozwija w dziecku zdolności mocnego wizerzenia, uwielbiana, umiłowana, bezinteresownego zapala, słowem wywyższa zdolności moralne, które później człowiekowi pozostają i są kierowniczymi siłami jego życia, nawet wtedy, gdy utraci wiarę w to, w co go uczono wierzyć.

Nasza warstwa inteligentna, która w ostatnich pokoleniach jest albo obojętna, niereligijna, albo religijna tylko formalnie, nie mogła wychowywać młodzieży w duchu prawdziwie religijnym. Stąd też, jeżeli wśród dzisiejszej młodzieży spotyka się dusze żywe, zdolne do wyższych położeń moralnych, do szczerzego entuzjazmu, to są to zazwyczaj synowie rodzin uboższych, które istotnego ducha religijnego nie zatraciły i w tym duchu dzieci swe wychowały.

Goście ucznie narodowe młodzieży nie jest nigdy samo źródłem kłesk dla kraju, staje się przeciwnie dźwignią działalności „obywatelskiej”.

Źródłem kłesk bywa bierność i nieodpowiedzialność pokolenia, gdy ono ster spraw publicznych z rąk wypuszcza, pozwalając żębs go ujęto pokolenie do obmyślanego czynu niedojrzałego. Młodzież goraca może sprawić społeczeństwu swemi niewczesnymi wystąpieniami nieco kłopotu, tę wszakże niewielką szkodę, którą wyrządza, wyngadza krajowi w następstwie ludzkie dzielnicy, którzy z niej wyrastają.

W sprawie stosunku młodzieży do starszego pokolenia „Głos Warszawski” pisze:

Nie żądamy od młodzieży, żeby się nie interesowała polityką. W pokoleniu, w jakim nasz naród się znajduje, było by to niemożliwe, świadczyłoby o obojętności względem sprawy narodowej. Nie żądamy również od niej, żeby jej się podobała ta polityka, którą my prowadzimy. Nam samym trudno się często zdobyć na pewne kompromisy, których położenie kraju, zdaniem naszym, wymaga; dziwnem więc byłoby, gdyby się łatwo godziła z nimi młodzież, nie znająca motywów, którymi się kierujemy, nie mająca danych do ścisłej oceny położenia, z której te motywy się rodzą, wreszcie do kompromisów nie skłonna, jeżeli jest naprawdę młoda.

Nie mamy przeciw temu, żeby młodzież uważała naszą politykę za lichą, małoudaną i nawet szkodliwą. Tylko żądamy, żeby nas nie uważała za takich niedoświadczonych, którzy pod jej presją swoje stanowisko zmieniają i zrzędzą się na to, żeby w kraju zapanowała polityka młodzieży. Robimy to, co nam nasze sumienie dyktuje, co w danych warunkach uważamy dla kraju za potrzebne, a powiadamy otwarcie, że mamy pogardę dla ludzi dojrzałych, którzy chcą się nam poddać, żeby im się nie marzyło o rządaniu jak na młodzieży, żeby im się nie marzyło zachowywać „takich” jak nas jest trochę, ale nie są to ludzie ani najwyższego rozumu, ani najgłębszego sumienia.

Będziemy się niezmiernie radowali, jeżeli młodsze pokolenie, które nas w pracy publicznej zastąpi, wyda ludzi, wobec których okazemy się miernotami, bo wtedy sprawa narodowa naprawdę znajomienie naprzód postąpi. Ale jeżeli młodzież obecna ma takich ludzi wydać, musi się bardzo poważnie dośłużyć narodowej przysięgi, musi wiele zrobić dla wykształcenia myślowego i charakterów wśród siebie. To przygotowanie nie pójdzie w historycznej i pretensjonalnej atmosferze, jaką dzisiejsza pseudopolityka młodzieży wytwarza.

Niech młodzież sobie powie, że jest w naszym społeczeństwie źle. Musi ona to sobie powiedzieć, jeżeli jej pokolenie ma przynieść choć niewielką naprawę. Ale to naprawę młodzieży, jako młodzieży, nie sprowadzi, bo do tego

środków nie posiada, może ją przynieść, gdy wejdzie w życie w roli samodzielnych obywateli i pracowników. Do tej roli, jeżeli w nią wierzy, powinna się dziś przygotowywać. Chyba że w nią nie wierzy, chyba że patrzy na siebie z punktu widzenia przysłowia rosyjskiego: „człowiek z wiekiem zamienia się w kanalik (czelowiek so wremieniem oswołaczajajetsia)”. Kto ma taką przecieczną co do siebie, ten, naturalnie, musi się spieszyć, póki jego poręby w świecie życiowym nie utoną. Musi robić politykę młodzieży, bo później, gdy przestanie być studentem, nie dla kraju nie będzie robił.

Przed wyborami.

Rosjanie w Witebsku.
 Jak donosi „Nowoje Wremia”, urząd gubern. do spraw stowarzyszeń, zatwierdził ustawę witebskiego gubernalnego rosyjskiego komitetu przedwyborczego. Zadaniem tego komitetu będzie działanie w tym celu, aby były wybierane „do wyższych prawodawczych i miejscowych wyborczych instytucji osoby, należące do rdzennej ludności rosyjskiej lub organicznie związane z narodem rosyjskim i przeświadczone o konieczności jednocy i niepodzielności państwa rosyjskiego”.

WOLNA TRYBUNA.

List otwarty do księdy
 Protopolnisa, Olszewskiego, Dąbrowskiego i innych przywódców nacjonalizmu litewskiego.

Artykuł mój „Unja narodów” („Kur. Lit.” Nr. 51) zyskał pewne uznanie w obozie nacjonalizmu litewskiego. To uznanie zachęciło mnie do napisania listu niniejszego, do próby zręczenia mostu ideowego pomiędzy dwoma ważnionymi społeczeństwami. Chwila obecna, w przeddzień wyborów do następnej Dumy, jest najbardziej właściwą w tym względzie.

Z pośród zarzutów, czynionych społeczeństwu polskiemu przez organ nacjonalistów litewskich „Viltis”, jeden zasługuje na szczególne wyróżnienie, mianowicie, że ogół ziemianstwa stroni od instytucji litewskich. Na to p. J. Hlasko odpowiada w „Kur. Lit.” Nr. 63: „czy nrodowidy litewskie, zwłaszcza z obozu viltisowego, nie zrobili wszystkiego, niemał, by polaków zrazić do instytucji litewskich, by im poprostu współdziałal niemożliwić”. Odpowiedź to litwini pominięli milczeniem. Odpowiedź, która, bądź co bądź, zarzuka litwinom szpetną hipokryzję, nie doczekała się sprostowania. Ponieważ milczenie jest oznaką potwierdzenia, więc należy uznać, że wy, przywódcy nacjonalizmu litewskiego w głębi duszy nie chcecie współdziałal ziemianstwa w pracy społecznej! Oświadczenie to tylko wyraźnie, a wówczas upadnie najpoważniejszy zarzut, który czynicie społeczeństwu polskiemu. Rozpatrzymy inne zarzuty: np. spory językowe w kościołach. Przecież to są niesnaski miejscowe, podsypane przez niesumiennych agitatorów, które na miejscu winny być zalatwane przez zainteresowaną ludność, a w żadnym razie spraw tych uogólniać nie należy. Tym litwinom, którzy utyskują na przeszłość, wskazywaj np. rok 1569, w którym stanął w Polsce akt najwyższej tolerancji, jaki zna historia, a lata następne potem przyniosły szereg uchwał sejmowych, mogących sprawić zaszczyt dzisiejszemu czasom wolnościowym. A działo się to w czasie, kiedy Francja, zawsze przedzająca cywilizacji, urzędowała u siebie rzez hugonotów i wyganiała z ojczyzny swoich inowierców. Mnóstwo innych przykładów humanitaryzmu polskiego można byłoby przytoczyć tym, którzy posiadają polaków o zamiary agresywne. Tych dążeń politycy nigdy nie żywili — odznaczali się bowiem w czasach rozkwitu politycznego tolerancją,

ZYGMUNT NAGRODZKI w Wilnie

POLECA:

Motory i lokomobile ropowe Bolindera, tania, prosta i bez żadnych kaprysów siła mechaniczną do poruszania młynów tartaków, młocarni tudzież różnych, innych maszyn rolniczych i przemysłowych

MŁYNY PATENTOWANE „PLANETA“

(fabryki inżyniera Struka) obracającym się na kulach stalowych kamieniem dolnym. Odnaczą się nader wielką wydajnością mąki przy stosunkowo małym zużyciu siły. Bardzo łatwe do obsługi.

Młyny szwedzkie „EKONOM“

(FABRYKI „WESTEROS“) obracającym się kamieniem dolnym, znakomite młyny przenośne na potrzeby własne większych gospodarstw rolnych lub mniejszych zakładów młynarskich

Młocarnie czyszczące i zwyczajne słynnej fabryki czeskiej Wichterlego, znane ze swej niezrównanej dobroci.

Separatory duńskie „Tytan-Aleksandra“

modele z 1910 r. Najnowszy i najbardziej udoskonalony typ wirówki ręcznej. Proszę żądać cenników i prospektów. 32038

ŻNIWIARKA WOODA

daje nabywcy 10 rb. dziennie czystego zysku, amortyzuje się przeto w ciągu 2-3 tygodni i zostaje właścicielowi **DARMO.** 32030

Wiązarka WOODA najmocniejsza, najtrwałsza, najlepiej chodzi i zużywa najmniej szpagatu. Oryg. ameryk. szpagat po 8 rb. za pud.

Kosiarki całostalowe „ADMIRAL“ WOODA. Orygin. ameryk. grabie konne „TIGER“.

Części zapasowe oryginalne WOODA. Wstrzegają się fałszowanych.

Ilustrowane opisy, cenniki, objaśnienia bezpłatnie

TOWARZYSTWO AKCYJNE

Tadeusz Kowalski i A. Trylski WARSZAWA, Miodowa 4. WILNO, Ś-to Jerska 32.

MASZYNY ŻNIWNE MAC CORMICKA

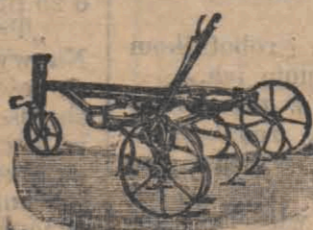
Kosiarki „Vertical“ Żniwiarki „Daisy“ Żniwiarko-wiązarki Grabie konne całostalowe o 32 zębach Aparaty do ostrzenia noży kosiarek i żniwiarek Szpagat amerykański

POLECA NA SEZON BIEŻĄCY

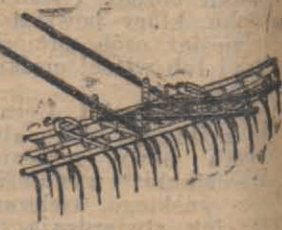
Skład Wileńskiego Towarzystwa Rolniczego

WILNO — ul. Zawalna 9.

37112

WIELKI WYBÓR

PLUGÓW krajowych oraz najnowszych jedno- i dwu- i wielokółowych **VENTZKIEGO.** **KULTYWATORY** sprężynowe **VENTZKIEGO.** **BRONY** polne i łukowe systemu **LAACKE,** Amerykańskie **BRONY** sprężynowe i talerzowe **Mc CORMICKA,** Amerykańskie ręczne i konne **WYPIELACZE** i **OBSYPNIKI „PLANET jr“** oraz sprężynowe **WYPIELACZE-OBSYPNIKI VENTZKIEGO.** **Walce pierścieniowe różnych systemów.** **WALCE-UGNIATACZE** podglebia **CAMPBELLA.** **Nadzwyczaj lekkie amerykańskie DRAPACZE „WEDDER“** oraz wszelkie inne **NARZĘDZIA DO UPRAWY ROLI** **POSIADA NA SKŁADZIE**

Alfred Grodzki

WARSZAWA, Senatorska 33, 30300
Ilustrowane katalogi wysyłane są gratis i franco na każde żądanie.

Brak Apetytu.

Dr. Krauze w Petersburgu: „Żona moja zażywała Hematogen dr. Hommela z doskonałym skutkiem; środek ten wzbudza apetyt, trawi się dobrze, odznacza się przyjemnym smakiem i widocznie wywołuje polepszenie ogólnego stanu zdrowia, przyczem, obok innych symptomatów, daje się zauważyć większą zdolność do pracy i zwiększenie się wagi ciała. Zawroty głowy, bezsenność, obrzęk stóp wkrótce ustąpiły i jednocześnie ukazała się lepsza cera i dobry, wesóły nastrój.“

Haematogen D-ra Hommela gorąco zalecany przez 5,000 profesorów i lekarzy zarówno zagranicznych jak i krajowych, jest do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Żądać tylko Haematogen D-ra Hommela i nie brać fałszyfkatów. 5771

Na sezon siewów

składy moje zostały obficie zaopatrzone w

- SIEWNIKI** do nawozów sztucznych, saletry, wapna oraz młynki do mielenia nawozów.
- rzutowe **BEERMANA** i amerykańskie **SUPERIOR.**
- rzędowe **radliczkowe** i **talerzowe SUPERIOR.**
- kombinowane **SUPERIOR** oraz **Vielwertha** i **Dediny.**
- jednorzędowe ręczne „**PLANET jr.**“ do siewu rzędowego lub kupkowego.

Szczegółowe opisy maszyn do siewu i dokładne instrukcje wysyłam gratis i franco na każde żądanie.

ALFRED GRODZKI

WARSZAWA, 33, Senatorska. 34677

leci tylko **Maggi** **buljon w kostkach** *gdyż ten jest przecież najlepszy!*

Superfosfat oraz **TOMASÓWKE** — znanej marki „Korona“, w doskonałych młynach workach, z gwarancją za dobrotę towaru poleca po cenach hurtowych z Libawy i Rygi **JÓZEF JACUŃSKI** w Libawie.

GLYCÉROPHOSPHATE ROBIN

Glycerofosfat ziarnisty ROBIN'A

Glycerofosfat wapnia i sody Stosowany w szpitalach paryskich. Wzmocniający system nerwowy. Wskazywany przeciw krzywiccy, słabości kości w okresie rośnięcia u dzieci, podczas karmienia i ciąży, i przeciwko anemii, przebiegającej umiarkowanie t.p.

Przyjemny w smaku zażywa się w małej ilości mleka lub wody. Dla dotkniętych cukrową chorobą wyrabia się w formie pastylek.

Wstrzegają się bezwartościowych zamienników.

Sprzedzają w aptekach i w większych składach aptecznych.

Na przystępnych warunkach WYPRZEDAJĘ

z maj. Dymajcie folw. większe do 4 włók i mniejsze, ziemię na dzies. przy pom-banków lub za gotówkę. Majątek graniczny z pow. miast. Telsze, gdzie się znajd. gimn. męsk. i żeńsk. i skąd w tym roku przeprow. szos. do kole- żelazn. Adres: Telsze, Dymajcie, Narkiewicz, gub. Kowieńskiej.

MAJĄTEK „POBERŻE“ do sprzedania. Ziemi 72 dzies. z lasem, łąkami, zabudowaniami, młyn i staw. Wil. pow., po Polesk dr., od st. Białakonie 5 w. Oglądać o każdej porze. O cenę: Kaluga, skład apteczny I. A. Szulca. 37875

Wydawnictwa **GEBETHNERA I WOLFFA**

NOWOŚCI! **NOWOŚCI!**

BOGUSŁAW ADAMOWICZ

Nieśmiertelne głupstwo.

Powieść fantastyczna. Cena rb. 1.35

STANISŁAW PRZYBYSZEWSKI

MOCNY CZŁOWIEK.

Powieść. Cena rb. 1.80

TOPIEL.

Dramat w 3-eh aktach. W pięknej kolorowej okładce. Cena rb. 1.20

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 37001

UWADZE

cierpiących na wadę serca, nerwy, podagrę reumatyzm, skrofuły

Nauchajskie wanny kwasowe „ARS“

Najzupolej zastępują Nauchaj. Wygodne, tanie, dające się zastosować w miesie w domu, w każdej porze roku. Szczegółowa broszura wysyła się bezpł. z Główn. Składu T-wa Haend. aptecz. i perfum. towarami I. B. Segal w Wilnie i Odesie. 24997

Sprzedzają we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Czekolada „DELIKATES“

tańsza i **LEPSZA** od zagranicznej w magazynach detalicznych

T-wa AKC. „WIKTORJA“ 27241

Młodzi, energiczni przedstawiciele,

w wieku lat około 30, władający językami: niemieckim, rosyjskim i polskim, prawymyślni, doświadczeni w pomysłnej sprzedaży, — pragnący energicznie, uczciwie aktywnie zdobyć duży zarobek, mogą złożyć oferty. Kapitału i specjalnych znajomości nie potrzebują. — Oferty w języku rosyjskim lub niemieckim z danymi o dawnej i obecnej działalności i z wskazaniem referencji, o ile można z fotografii, przyjmują Biuro ogłoszeń T-wa Ch. B. Grae, Wilno, dla „Firmy wszechświatowej“. 39193

Każdy może nabyć działki **ZIEMI**

w najlepszej miejscowości m. Wilna „Zwierzyńce“. Miejscowość ładna i zdrowa, las sosnowy, Wilja. Ceni niskie. Warunki dogodne. Prolongata wypłaty. Wyjątkowo wygodne i tanie działki nad rzeką. 39755

Zwracać się do Biura pośredn. w sprzedaży działek: — Wilno, Zwierzyńce, ul. Giedyminowska 32, telefon № 46.

AUTOMOBILE

paszerskie, towarowe, omnibusy, Karetki pogotowia i inn.

N. A. G.

R. T. Powszechna KOMPANJA ELEKTRYCZNA

Sprzedzają dla Kraju Półn.-Zachodn. **WILNO, W. Pohulanka 16** m. 9. telefon. 955.

Telegraf: Elektron — Wilno.

paszerskie, towarowe, omnibusy, Karetki pogotowia i inn. **Niezastąpione na złych drogach i w górach.** **Łódki motorowe i motory do aeroplanów.** 37042

Mod. Darling 16/18 P. S. 4 cyl. Sportplaston 4-ogob. rb. . . . 2800 Landulet 3500

Francjo Berlita fabryka. **Sprzedzają i na raty.**

Prawdziwy Angielski **Superfosfat** oraz **TOMASÓWKE** — znanej marki „Korona“, w doskonałych młynach workach, z gwarancją za dobrotę towaru poleca po cenach hurtowych z Libawy i Rygi **JÓZEF JACUŃSKI** w Libawie.

MARJA PUTWIŃSKA **Dentysta,** przyjmuje od 10—12 i 2—5. Zawalna 15—11. 27282

OGŁOSZENIA DROBNE.

Nauka i wychowanie.

Do konkursowicy egzaminów do wyższych specjalnych zakładów przygotowują w majątku w pobliżu Wilna studenci górnik i technolog. O warunkach dowiedzieć się u stud.-górnika: Wilno, Staro-Cherostska d. № 1 miesz. 3. 39228

Kondycji poszukuje absolwent uniwersytetu. Posiada język francuski i niemiecki. Zawalna 6 m. 7. 39229

Kondycji na wsi poszukuje doświadczony korepetytor, absolwent uniwersytetu. Wilno, poste-restante, okaziełowi paszportu № 639. 37421

Najstarsze biuro nauczycielskie M. Ba-gińskiej, Wilno, Żandarski 7, poleca nauczycieli, nauczycielki, bony polki i cudzoziemki. 26404

Student przyrodniczy IV k. (medal gimn.) poszukuje lekcyj. Ul. Włodzimierska dom Soroko, Borowikowi (li-stownie). 38171

Student — matematyk, — do-piętny świadczony korepetytor, poszukuje lekcyj lub kondycji Junkierski 12—8. 39382

Student — mędyk z Moskwy lub kondycji. Oferty pisemnie składać: Zamkowy zaułek 6—3, Józ. Noniewiczowski. 38927

Student uniw., doświadczo-ny korepetytor, — poszukuje kondycji na lato. Oferty składać pisemnie: No-wa Aleja d. 3 m. 1, B. P. 39226

Kupno i sprzedaż.

Prosięta ożwięta i zwierzęta. 39388

Interesa handl. i majątk.

Tylko za 18000 sprzedam 4-włokowy folwark z tartakiem, dającym dobry, stały dochód; — miejscowość ładna, zdrowa; 3 wioroty od kolei; — bliżko pruskiej granicy. Oferty: Kowno, okaziełowi paszportu za № 90. 38930

Posady i prace.

a) Poszukwani: **Gorzelany** z długoletnią praktyką, do-bremi świadectwami, obeznany z najnowszymi zastosowaniami przy gorzelnictwie do dużej go-rzelni w wileńskiej gubernii, potrzebny od kampanji. Oferty: „Gorzelany“ administracja „Kur-jera“. 38388

Poszukuje dy buchaltera, z uwzględnieniem doświadczenia w większych majątkach, z chętnościami świadectwami i rekomendacją poważnych obywateli, wy-padkowo, przy zmianie właścicieli, od 24 kwietnia został bez-miejscą, poszukuje posady zarządcy. Adres: Radom, Lubelska № 50, poczta 200. „Zofia“. 39708

Rządca rolny, kawaler teo-rytycznie wykształcony, z 20-letnią praktyką w Królestwie, obecnie 10 lat na Litwie w większych majątkach, z chętnościami świadectwami i rekomendacją poważnych obywateli, wy-padkowo, przy zmianie właścicieli, od 24 kwietnia został bez-miejscą, poszukuje posady zarządcy. Adres: Radom, Lubelska № 50, poczta 200. „Zofia“. 39708

Mieszkania.

Do wynajęcia 2 wille na zatorze przy lesie sosnowym, wiorot od st. Anastasjewska. Wiadomość: poczta Jewe Wil-n. baronessa Diusterlo. 38282

Mieszkanie potrzebne w trzech pokojach i kuchni, Bakszta 6 m. 5, od 10—2. 37707

Pokoje umeblowane miesz-cie, zanie, z elektrycznym, usługami, bez gwaru hotelowego, ceny umiarkowane. — Hoppo-wo, Wilno, Ś-to Jerska 1. 32708

Uczni na stancję z dobrego towarzystwa przyjmują-wielow w domu, w Warszawie, Wielka 5 m. 4, telef. 23622. Ceny przystępne. Korwin-Ko-sakowska. 37368

Różne.

Wysła z druku i jest do nabycia w większych księgarniach broszura „Karpowicza „Skarga“. Nakład Drukarni „Znicz“. Skład głów-ny w księgarni J. Zapaśnik. 30380

Zakład ogrodnicy M. Rodate-wicza, Wielka Pohulanka 4, Świętojerska 27, poleca w wielkiej ilości flance z pastawnych buraków. 39344

PURGEN

IDEALNY ŚRODEK PRZECZYSZCZAJĄCY DLA DOROSŁYCH I DZIECI

Bezwartościowa imitacja i fałszyfikaty zawierają te wszystkie pu-delka, które nie są zaopatrzone w niebieską banderolę z rosyjskim napisem oraz w dołu na pokrywie pudełka nie mają zamieszczonej firmy: Dr. Bayer & Tarsa, Budapest. Pudełko 65 k., we wszystkich apt.